

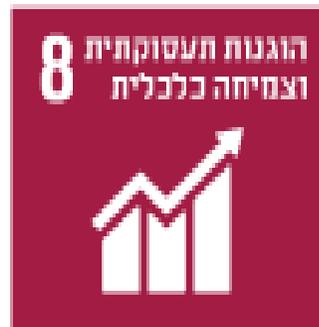


פרויקט חינוך 2030

E2030 OECD

יחידת המחקר, אגף מו"פ

17 יעדים בני קיימא _ UN



סדר יום (Agenda) 2030

• פיתוח בר קיימא/מקיים (Sustainable Development)
• מכוון לענות על צורכי ההווה בלי לפגוע ביכולתם של הדורות הבאים
לספק את צורכיהם

• כולל שלושה מרכיבים

• סביבתי

• כלכלי

• חברתי-מדיני

• ייש המוסיפים תרבותי (ו/או רב-תרבותיות)

אתגרי "סדר יום 2030"

1. תכנית הוליסטית לפעולה, חברתית, כלכלית וסביבתית

• 17 יעדים - יעדים = משימות 169

2. ציווי פוליטי "אין להשאיר איש מאחור!"



סדר יום 2030 - בחינוך

- מרחיב את המסגרת החינוכית המוכרת כדי להבטיח תוצאות למידה איכותיות לכל, למשך כל תקופת חייהם
- מתייחס לחינוך הן כמאפשר והן וכיעד (מס' 4) :
- התחלת הלמידה בגיל הרך, המשך בחינוך בני נוער וכלה בהכשרת מבוגרים
- הדגשת רכישת מיומנויות לעבודה
- הדגשת החשיבות של "חינוך לאזרחות" בעולם של הדדיות ורב-תלותיות
- מיקוד בהכללה, הון עצמי ושוויון בין המינים

חינוך 2030 ← שינוי תפיסת החינוך

• "חינוך" הוא הדרך המיטבית, אם לא היחידה

• להשגת יעדי חינוך רחבים

• להבטחת קיימות

• לקידום רווחה אישית וקולקטיבית - "שלומות"

• לחתירה לשלום עולמי כולל

• מהווה חזון לטווח ארוך הכולל תהליך סדור אך גמיש

• מושתת על חשיבה מערכתית רב-תחומית הרואה במערכת החינוך חלק ממכלול שלם

• מתבסס על עקרון השיתופיות ברמות הגבוהות של פעילות משותפת ושיתופי פעולה (cooperation – collaboration).

7 שלבי פרויקט חינוך 2030 של ה - OECD

• השלב הראשון עסק ב"מה" (2015-2018) וכלל:

• יצירת מסגרת הלמידה 2030

• ניתוח תוכניות הלימודים הבינלאומיות (ICA)

• השלב השני (מ - 2019) עוסק ב"איך", וכולל:

• בניית בסיס משותף של עקרונות ועיצובי הוראה לשם יישום יעיל של

תוכניות הלימודים

• חקר כישורי מורים ופרופילים רצויים המתאימים לקידום הצלחתם

העתידיה של התלמידים

מסגרת הלמידה 2030

• במרס 2011, רעידת אדמה וצונאמי הרסני, גרמו לאובדן חיים והרס רב בטוהוקו, יפן

• משרד החינוך היפני, אוניברסיטת פוקושימה, בעלי עניין מהחינוך המקומי וה-OECD, חברו כדי לסייע לתלמידים ומוריהם, באמצעות תוכנית דו שנתית של פרויקטים משותפים

• הפרויקטים התמקדו בפיתוח חוסן לעתיד, מיומנויות וכישורים תואמי המאה ה-21

• כך נוצר בית הספר של ה-OECD Tohoku, ותוצאותיו סיפקו תשומות למסגרת הלמידה 2030

מסגרת הלמידה, אינה...

- מספקת "מרשם" ... אלא, הזדמנות להסתכל קדימה ולהרחיב דרכים לחשוב על מה הצעירים צריכים ללמוד
- מיועדת להיות מסגרת הערכה... אלא,
 - מסתכלת במבט הוליסטי על מה שהלומדים צריכים ללמוד
 - בוחנת את הממד הקוגניטיבי במונחים של היבטים חברתיים ורגשיים
- מכוונת לעבוד ישירות עם בתי הספר... אלא, מול קובעי מדיניות, אנשי אקדמיה, מנהיגים בבתי ספר, מורים וסטודנטים ושותפים חברתיים בעלי עניין אמיתי בתמיכה בשינוי המערכת ושיפור העתיד

מסגרת הלמידה כ"מצפן"

• כשם שמצפן מאפשר למטייל לנווט בשטח, מצפן הלמידה מאפשר ללומדים לנווט בסביבה מתפתחת משתנה, עמומה וחסרת וודאות כדי לעצב את העתיד הרצוי

• זאת באמצעות יצירת שפה משותפת והגדרת מטרות משותפות, ללומד, למורים, להורים, לקהילות ולשאר בעלי העניין

• מצפן הלמידה מגדיר את אבני הבניין, הכוללות **ידע, מיומנויות, ערכים וגישות**, הנדרשות ללומדים, על מנת:

- לממש את הפוטנציאל שלהם
- לתרום להשגת השלומות ברמת הפרט, הקהילה וכדור הארץ



Well-being
2030

4 סוגי ידע

- ידע דיסציפלינרי - משמעותי או סובייקטיבי - יסוד חיוני להבנה ופיתוח סוגי ידע אחרים ובסיס לשוויון
- ידע בינתחומי - משתלב בתוכניות הלימוד ותומך בלמידה מבוססת פרויקטים, באמצעות העברת מושגי מפתח, זיהוי הקשר, למידה נושאית ושילוב נושאים קשורים או יצירת נושא חדש
- ידע אפיסטמי - כרוך בידע על הידע... לדעת לחשוב כמו מתמטיקאי, היסטוריון או מדען, לשם העמקת ההבנה, הרלוונטיות ומטרת הלמידה
- ידע פרוצדורלי - הבנה של אופן ביצוע המשימה ולמידה של תהליכים מובנים באמצעות זיהוי סדרת צעדים/פעולות הננקטות כדי להשיג מטרה

36 אבני הבניין

• כוללות ארבעה תחומים:

• מיומנויות קוגניטיביות ומטה-

קוגניטיביות

• מיומנויות חברתיות ורגשיות

• מיומנויות פיזיות ומעשיות

• עמדות וערכים



פעלנות

• באמצעות מצפן הלמידה מתרגלים הלומדים **פעלנות (Agency)**, התורמת:

• ליכולת לקבוע מטרה לפעול להשגתה, להוביל, ולא להסתפק בלהיות מובלים!

• "ללמוד כיצד ללמוד" - התלמידים כסוכני הלמידה של עצמם

• התלמידים אינם לבד, **פעלנות משותפת (Co-Agency)** סביבם כוללת את תמיכת המורים, הקהילות ובעלי עניין נוספים

• **פעלנות לסוגיה:**

• פעלנות מוסרית - מאפשרת להבחין בין נכון ולא נכון

• פעלנות יצירתית - יכולת להפוך מחשבות ודמיון למציאות

• פעלנות כלכלית - יוצרת ערך כלכלי עבור הפרט והכלל

• פעלנות אזרחית - מתייחסת לזכויות ולאחריות הנלוות לחבר הקהילה

יסודות הליבה Core Foundation

- מצפן הלמידה מראה שתלמידים זקוקים ליסודות ליבה כדי לצאת לדרך להשגת השלומות, מאחר ואלו:
- מספקים בסיס לפיתוח פעלנות תלמידים ויכולות טרנספורמטיביות
- מהווים את הבסיס למגוון הכשירויות
- שלושת היסודות:
- הקוגניטיבי – אוריינות וחשבון, אוריינות דיגיטלית ואוריינות נתונים
- הבריאות – בריאות ורווחה פיזית ונפשית
- החברתי רגשי – מוסר ואתיקה

מה הקשר?

- כשירות מרחיבה ומגייסת את הידע, המיומנויות, העמדות והערכים כדי לענות על דרישות מורכבות
- ידע משמעותי חשוב כחומר גלם ליצירת "ידע חדש"
- אך נדרשת לצדו יכולת של חשיבה חסרת גבולות ודיסציפלינות וסוגי ידע חדשים, הניתנים להעברה על פני תחומים שונים (הכללה)
- ידע וכישורים מחוברים ומחזקים זה את זה
- לכן, כדי ליישם את הידע בנסיבות לא ידועות ומשתנות, נדרש לעשות בהן שימוש בתיווך עמדות וערכים (מוטיבציה, אמון וכבוד למגוון)

כשירויות Competencies

- כשירויות מורכבות
- כשירויות גלובליות
- אוריינות פיננסית
- חשיבה חישובית
- יזמות וחדשנות
- אוריינות לפיתוח בר קיימא

- כשירויות טרנספורמטיביות
- יצירת ערך חדש
- יישוב מתחים ודילמות
- לקיחת אחריות



AAR - Anticipation-Action-Reflection

- הכשירויות מתפתחות באמצעות תהליך למידה מחזורי (איטרטיבי)
- באמצעות התהליך משפרים הלומדים ללא הרף את חשיבתם
- פועלים בכוונה ואחריות להשגת יעדים ארוכי טווח של שלומות קולקטיבית

• שלושת השלבים של מחזור ה-AAR משלימים ומחזקים האחד את השני, ואלו הם:

- צפייה
- פעולה
- שיקוף



כל אלו מכוונים את הלומדים בכל
גיל, אל ה"שלומות" הכוללת,
באמצעות עיצוב עתיד טוב יותר



עד תקופת הקורונה...

• התקיימו שני אירועי פנים אל פנים בשנה, ונוצרו שש קבוצות עבודה

• בתקופת הקורונה השתנו העדיפויות, המיקוד עבר לתוכניות לימודים המיועדות להתמודד עם פערים חברתיים וחוסר שוויון שהתחדדו בתקופה זו

• הנושאים שבדיון

• [Embedding Values and Attitudes in Curriculum](#): - תוכניות לימודים לקידום ערכים - [Shaping a Better Future](#)

• [Adapting Curriculum to Bridge Equity Gaps: Towards an Inclusive Curriculum](#) - תוכניות לימודים לצמצום פערים - [an Inclusive Curriculum](#)

• [What Students Learn Matters: Towards a 21st Century Curriculum](#) - תוכניות לימודים מותאמות למאה ה-21 - [21st Century Curriculum](#)

• [Curriculum Overload: A Way Forward](#) - עומס יתר בתוכניות לימודים

עד כה...

- היו כל האירועים מקוונים, מידי חודש מתקיימים דיונים מקוונים של שעה אליהם מוזמנים כל המכותבים לתפוצת ה - OECD
- הדיונים מוקלטים ונמצאים לשימוש כל המעוניינים באתר הפרויקט
- הפרויקט מקיים פעילויות סדנאיות למגוון אוכלוסיות, המחולקות לפי קבוצות ייעודיות:
- מנהיגות חינוכית פוליטית, צוותים בית ספריים, תלמידים, יועצים ובעלי עניין נוספים. במפגשים לרוב מערבים את כל בעלי העניין בדיון אחיד
- כרגע, העיסוק העיקרי הוא במורים, ובניית מצפן (Framework) עבורם תוך מיקוד בפרדיגמה המשתנה של "למידה לאורך החיים"

מדידת ה"שלומות"

• התפתחות השלומות נמדדת באמצעות מדדי התקדמות חברתית

• שלומות הפרט נמדדת תחת הקטגוריות:

- איכות חיים (איזון בית-עבודה, בטיחות, שביעות רצון בחיים, בריאות, מחויבות אזרחית, סביבה, חינוך וקהילה)
- תנאים חומריים (מישרות, הכנסה ודיר)

• הקיימות של השלומות לאורך זמן נמדדת באמצעות: הון טבעי, הון כלכלי, הון אנושי והון חברתי

